

Người cựu chiến binh làm giàu từ nuôi bò sữa

Nhắc đến cựu chiến binh **Thân Thị Cửu - tổ 2, thôn Bồng Lai, xã Hiệp Thạnh (huyện Đức Trọng)**, người dân quanh vùng đều tấm tắc ngợi khen bà là tấm gương điển hình trong chăn nuôi bò sữa.

Vốn quê ở Bắc Giang, năm 18 tuổi, bà Cửu đi lính; đến năm 1981, bà phục viên về với đời thường. Năm 1987, gia đình bà di cư vào huyện Đức Trọng xây dựng kinh tế. Những ngày đầu trên vùng đất mới, vợ chồng bà Cửu bươn chải làm thuê, làm mướn, rồi chuyển sang buôn bán các mặt hàng laghim.

Năm 2006, từ khoản tiết kiệm tích góp, bà quyết định mua 5 con bò sữa để nuôi. Năm 2007, bà Cửu mua thêm 7 con bò sữa từ nguồn vốn vay ngân hàng 100 triệu đồng. Hiện tại, chuồng nuôi của gia đình bà lúc nào cũng có trung bình từ 28-30 con bò sữa và bê. Bà chia sẻ: *"Khoảng thời gian đầu, do chưa nắm kỹ thuật, năm nào bê cũng chết 1-2 con, nhất là năm 2009, gia đình tôi bị thiệt hại cả trăm triệu đồng khi cả 6 con bò đều chết"*. Từ những kinh nghiệm tích lũy trong quá trình chăn nuôi, vợ chồng bà Cửu đã đầu tư xây dựng chuồng trại quy mô lớn, đảm bảo thông thoáng về mùa hè, ấm áp trong mùa đông, đặc biệt chú ý đến thức ăn và khâu chăm sóc thú y. Ngoài tham gia các lớp tập huấn kỹ thuật, bà Cửu nhận ra rằng, cần hiểu tính cách từng con bò trong quá trình chăn nuôi để có biện pháp chăm sóc tốt hơn.

Nghề nuôi bò sữa đã mang lại thu nhập đáng kể cho gia đình bà, không những trả xong nợ ngân hàng, hàng năm bà còn thu được khoảng 400 triệu đồng từ việc bán sữa và bê con sau khi trừ các chi phí đầu tư. Ngoài 1,2 ha đất trồng cỏ nuôi bò, vợ chồng bà còn đầu tư máy vắt sữa, máy băm cỏ. *"Nhờ có những thiết bị hiện đại hỗ trợ, thời gian cắt cỏ, vắt sữa cũng rút ngắn hơn, không còn vất vả như trước kia. Tôi có thời gian để tập dưỡng sinh, sinh hoạt Hội Cựu chiến binh và vui vầy với con cháu"* - bà Cửu bộc bạch.

Theo Báo Lâm Đồng

Bà Cửu đang điều khiển máy vắt sữa bò

Bản tin

Khoa học Công nghệ phục vụ Nông nghiệp, Nông thôn

THÔNG TIN - PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

Số 06/2013

Liên kết trồng hoa xuất khẩu

Hiện nay, nhiều hộ nông dân ở phường 8, Tp. Đà Lạt đã liên kết với Công ty Dalat Hasfarm trồng hoa cúc và cẩm chướng xuất khẩu. Công ty Dalat Hasfarm cung cấp giống, hỗ trợ quy trình kỹ thuật như làm đất, tưới nước, bón phân, phun thuốc trừ sâu, thu hoạch,...; nhà nông phải có đất sản xuất trong nhà kính, được trang bị hệ thống tưới nước tự động, bón phân nhỏ giọt, hệ thống chiếu sáng thích hợp,...

Tùy theo đặc điểm từng vườn, hai bên cùng thống nhất chọn chuyên canh hoa cúc (3-3,5 vụ/năm) hoặc hoa cẩm chướng (1 vụ kéo dài 18 tháng, thu hoạch 2 đợt cắt cành). Công ty Dalat Hasfarm lên lịch canh tác hàng tháng hoặc hàng tuần và phân công cán bộ kỹ thuật trực tiếp xuống hỗ trợ cùng nhà nông. Nhờ được hướng dẫn thực hiện các quy trình kỹ thuật một cách bài bản, các nông hộ đã chủ động dự báo mùa vụ để chọn ngày xuống giống; phòng chống hiệu quả các loài sâu bệnh hại,... Sản phẩm hoa cắt cành đạt tiêu chuẩn xuất khẩu (khoảng 70-80% đối với hoa cúc và 80-85% đối với hoa cẩm chướng) được Công ty Dalat Hasfarm thu mua với mức giá ổn định, còn lại được nông dân bán ra thị trường.

Để tạo mối liên kết ổn định và bền vững, từ tháng 11.2011, Tổ hợp tác sản xuất hoa xuất khẩu phường 8 được thành lập với 48 tổ viên, đến nay, đã tăng lên 103 người. Tổng diện tích sản xuất liên kết với Công ty Dalat Hasfarm ước tính khoảng 50 ha (trong đó, 80% diện tích chuyên canh hoa cẩm chướng), ước giá trị lợi nhuận 6 tháng đầu năm 2013 từ sản xuất hoa cẩm chướng xuất khẩu đạt tương đương với hoa cúc, trung bình khoảng 10 triệu đồng/1.000 m²/tháng.

Khởi động chương trình "Coffee Made Happy"

Nhằm thúc đẩy hoạt động canh tác và kinh doanh cà phê bền vững tại Việt Nam, tập đoàn cà phê Mondelez International (Mỹ) phối hợp với Công ty TNHH Thương phẩm Atlantic Việt Nam (ACOM) vừa khánh thành Trung tâm Tập huấn nông dân Lâm Đồng tại thôn Nga Sơn, xã Lộc Nga, Tp. Bảo Lộc.

Đây là bước khởi đầu trong chương trình phát triển cà phê bền vững "Coffee Made Happy". Chương trình cam kết đầu tư tối thiểu 200 triệu USD hỗ trợ 1 triệu nông dân trồng và kinh doanh cà phê đến năm 2020. Cùng với Hiệp hội 4C và nhà cung cấp ACOM, chương trình sẽ đào tạo 1.500 nông dân về thực hành nông nghiệp giúp gia tăng sản lượng và nâng cao chất lượng hạt; đáp ứng khả năng cung ứng khoảng 7.000 tấn cà phê đạt tiêu chuẩn 4C và góp phần cải thiện đời sống khoảng 5.000 hộ nông dân trồng cà phê.

Theo Báo Lâm Đồng

Bảo Lộc: Triển khai chương trình tái canh cà phê

Hiện nay, Tp. Bảo Lộc đang triển khai Chương trình tái canh, cải tạo giống cà phê giai đoạn 2013-2015 nhằm cải tạo vườn cà phê già cỗi, năng suất thấp, bị sâu bệnh nặng bằng các giống cà phê cao sản năng suất, chất lượng cao; đưa năng suất cà phê sau năm 2015 đạt bình quân 3 tấn/ha; góp phần nâng cao thu nhập và phát triển cà phê bền vững tại các nông hộ.

Chương trình được triển khai trên 1.203 ha, với tổng kinh phí đầu tư khoảng 224 tỷ đồng; trong đó, 70% vốn được ngân hàng hỗ trợ cho vay, còn lại do nông dân đầu tư. Diện tích cà phê với ghép cải tạo là 753 ha, với kinh phí trên 123 tỷ đồng; trồng tái canh cây giống ghép). Trong thời gian tới, cần khoảng 495.000 cây giống cà phê cao sản và gần 1,7 triệu chồi giống phục vụ nhu cầu tái canh và cải tạo cà phê.

ĐIỂM THÔNG TIN KHCN PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP, NÔNG THÔN

Đặt tại UBND các xã, phòng Kinh tế / Kinh tế & Hạ tầng các huyện, thành phố và Trung tâm Tin học & Thông tin Khoa học Công nghệ tỉnh Lâm Đồng

Hiện nay, kho dữ liệu Thư viện điện tử phục vụ nông nghiệp, nông thôn tỉnh Lâm Đồng có các tài liệu liên quan đến kỹ thuật trồng sâu riêng và các loại cây ăn trái. Bà con có nhu cầu cung cấp thông tin, vui lòng liên hệ các điểm Thông tin khoa học và công nghệ phục vụ nông nghiệp, nông thôn đặt tại UBND các xã và phòng Kinh tế/Kinh tế và Hạ tầng các huyện, thành phố hoặc tham khảo website Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Lâm Đồng tại địa chỉ:

<http://www.lamdongdost.gov.vn/thuvien> hoặc <http://www.dalat.gov.vn/thuvien>

- + Cây sầu riêng ở Việt Nam
- + Kỹ thuật trồng, chăm sóc cây ca cao, cà phê và sầu riêng
- + Bệnh hại cây ăn trái
- + Phim: Kỹ thuật trồng cây sầu riêng
- + Phim: Cách phòng và trị hiệu quả bệnh xì mủ trên cây sầu riêng
- + Phim: Quản lý tổng hợp bệnh thối thân, chảy mủ trên cây sầu riêng
- + Phim: Xử lý ra hoa sớm trái vụ ở một số cây ăn trái đặc sản (chôm chôm, sầu riêng, nhãn)
- + Phim: Phòng trị bệnh cây ăn trái mùa mưa

Kỹ thuật trồng và chăm sóc cây sầu riêng

I. Kỹ thuật trồng

1. Điều kiện sinh lý: sầu riêng là cây thân gỗ yếu, có bộ rễ nông nên không chịu được gió mạnh; thích hợp trồng ở vùng khí hậu nóng, độ ẩm không khí cao. Lá là nơi dự trữ thức ăn chính của cây; khi lá rụng, cây sẽ suy yếu và chết.

Cây có thể phát triển và sinh trưởng trên nhiều loại đất khác nhau; tốt nhất là đất thịt, thoát nước tốt, độ dốc không quá 30° và gần nguồn nước.

2. Giống: sầu riêng thụ phấn chéo nhờ côn trùng và gió; trong vườn cần trồng ít nhất 2 giống để tạo điều kiện cho sự thụ phấn, tăng khả năng đậu trái; trồng bằng cây ghép mắt hoặc ghép cành là tốt nhất.

3. Kỹ thuật ghép

- Gốc ghép: ương từ hạt sầu riêng.
- Cành, mắt ghép: chọn từ cây mẹ đầu dòng.

4. Khoảng cách trồng:

Trồng thuần: 125-156 cây/ha (8 m x 8-10 m/cây).

Trồng xen: 70-100 cây/ha (10 m x 12 m/cây).

5. Chuẩn bị hố trồng

+ Kích thước hố: 60 x 60 x 60 cm nếu đất tốt; 70 x 70 x 70 cm nếu đất xấu.

+ Bón lót: 15-20 kg phân hữu cơ + 0,5 kg super lân + 200 g NPK 16-16-8/hố. Để trừ mối, dế, kiến và sâu đất, bón 10-20 g Diazinon (Basudin 10G), Carbofuran (Furadan 3G).

6. Cách trồng: đào trộn hỗn hợp đất và phân, sau đó lấp hố trước khi trồng 10-15 ngày. Đào 1 lỗ giữa hố vừa với bầu cây con; rạch túi ni lon cẩn thận để tránh vỡ bầu. Đặt cây vào hố, lấp đất kín mặt bầu, dậm chặt. Cắm cọc và buộc giữ cây, tránh đổ ngã. Vun mù rùa quanh gốc để chống đọng nước; sau đó phủ kín cỏ, rác giữ ẩm cho cây. Những nơi đất cao, hoặc sườn dốc, nên trồng âm sâu hơn mặt đất.

II. Kỹ thuật chăm sóc

1. Chăm sóc cây con

- + Sau khi trồng, cần che bóng cho cây, chú ý không che quá 50% ánh sáng.
- + Khi trời nắng hạn, cần tưới nước thường xuyên để giảm tỷ lệ chết, giúp cây khỏe mạnh và nhanh cho trái.
- + Vào đầu mùa khô, cần tủ cỏ, rác quanh gốc để giữ ẩm cho cây.
- + Trong năm đầu, bón phân hữu cơ + 0,3 kg N:P:K:Mg theo tỷ lệ 18:11:5:3, chia thành 4 lần. Những năm tiếp theo, bón 5-10 kg phân hữu cơ/năm, kết hợp với phân có lượng đạm cao như NPK 16-16-8, NPK 20-20-15.

2. Chăm sóc cây giai đoạn cho trái

- Những năm đầu cho trái, chú ý tăng dần lượng phân bón.
- Giai đoạn cây cho trái ổn định, bón 3 lần như sau:
 - + Lần 1: sau thu hoạch, bón 10-20 kg phân hữu cơ kết hợp với 5-6 kg phân vô cơ/cây.
 - + Lần 2: trước khi cây ra hoa 30-40 ngày, bón thúc 2-3 kg phân có lượng lân cao như NPK 10-50-17, kết hợp tưới nước cách ngày.
 - + Lần 3: khi trái bằng quả chôm chôm, bón 2-3 kg phân có lượng kali cao như NPK 12-12-17, kết hợp tưới nước.

Chú ý: có thể sử dụng phân bón qua lá để tăng năng suất trái; không bón phân KCl sẽ làm giảm chất lượng trái.

3. Trồng cây chắn gió, che bóng và trồng xen che phủ đất

- + Trồng các loại cây chắn gió và che bóng như keo lai, xà cừ,...
- + Không trồng xen các cây ký chủ của nấm *Phytophthora*. như đu đủ, dứa, ca cao,...

4. Tia cành, tạo tán:

tia bỏ cành mọc từ gốc ghép, mọc đứng hoặc gần mặt đất; cành ốm yếu, sâu bệnh. Giữ lại cành khỏe mạnh, mọc ngang, ở độ cao hợp lý và phân bố đều các hướng. Khoảng cách giữa các cành khi cây còn nhỏ: 10 cm, cây trưởng thành: 30 cm. Tia bớt hoa; tia bỏ trái mọc dày, méo mó, sâu bệnh.

III. Phòng trừ sâu bệnh hại

1. Các loại sâu gây hại chính

1.1. Rầy phấn (*Allocaridara malayensis* Crawford): là đối tượng gây hại quan trọng, phát triển mạnh vào các tháng nắng. Ấu trùng và rầy trưởng thành thường sống ở mặt dưới lá, chích hút lá non tạo thành những chấm vàng; khi bị hại nặng, lá khô, cong và rụng hàng loạt, ảnh hưởng đến sự phát triển, ra hoa và đậu trái. Ngoài ra, rầy còn tiết mật tạo điều kiện cho nấm bồ hóng phát triển.

Phòng trị: khi lá non vừa ra, thường xuyên phun nước giúp giảm mật độ trưởng thành của ấu trùng; điều khiển cây ra đợt non đồng loạt để dễ trừ rầy. Khi mật độ rầy cao, dùng các thuốc BVTV có hoạt chất như Fenobucarb, Dimethoate, Cypermethrin (Bassa 50EC, Bitox 40EC, Cyper 25EC,...).

1.2. Rệp sáp (*Planococcus* sp.): gây hại phổ biến trên trái non. Rệp sáp còn tiết mật đường tạo điều kiện cho nấm bồ hóng phát triển, làm giảm giá trị thương phẩm của trái.

1.3. Sâu đục trái (*Conogethes Punctiferalis*): gây hại nặng trên trái, nhất là các chùm trái. Sâu trưởng thành đẻ trứng trên vỏ trái non; sâu non nở ra thường ăn vỏ rồi đục vào bên trong trái; tạo điều kiện cho nấm bệnh tấn công vết đục gây thối trái. Trái non thường biến dạng và rụng; trái lớn bị giảm năng suất và giá trị thương phẩm.

Phòng trị: thường xuyên kiểm tra vườn; tiêu hủy trái bị hại nặng và rụng; dùng túi chuyên dùng bao trái; cắt tia trái xấu, kém phát triển. Khi mật độ gây hại cao, dùng các thuốc BVTV có hoạt chất như Diazinon, Nereistoxin (Basudin 40EC, Netoxin 18SL,...).

1.4. Nhện đỏ (*Eutetranychus* sp.): nhện đẻ trứng rải rác trên bề mặt lá. Nấm phát triển mạnh trong điều kiện nóng ẩm, ăn biểu bì mặt lá tạo thành những chấm trắng nhỏ li ti và tiết độc tố. Khi bị nhiễm nặng, lá chuyển màu vàng và rụng, ảnh hưởng đến khả năng ra hoa, đậu trái.

Phòng trị: phun nước lên lá tạo độ ẩm trong mùa nắng làm giảm mật độ nhện và tạo điều kiện cho thiên địch có lợi phát triển. Khi mật độ gây hại cao, dùng các thuốc BVTV có hoạt chất như Hexythiazox, Propargite, Dicofol (Nissorun 5EC, Comite 73EC, Kelthane 18,5EC).

2. Các bệnh gây hại chính

2.1. Bệnh thối gốc chày nhựa (do nấm *Phytophthora Palmivora*): nấm tồn lưu chủ yếu trong đất, nước và các bộ phận bị bệnh của cây. Nấm tấn công rễ non, lan dần đến vỏ gốc sát mặt đất rồi di chuyển lên vỏ thân cây; đôi khi nấm còn tấn công các cành trên cao. Vỏ cây chuyển sang màu nâu, sau đó bị thối và chảy nhựa; phần gỗ tại vết bệnh hóa nâu.

Bệnh thường xảy ra vào mùa mưa, gây hại mạnh ở các vườn trồng dày, tán lá rậm, chăm sóc kém. Nấm bệnh còn tấn công lá non ở những cành gần mặt đất và gây thối trái hàng loạt.

Phòng bệnh: kết hợp các biện pháp phòng trừ tổng hợp như thường xuyên theo dõi để phát hiện sớm; không trồng quá dày hoặc trồng xen các cây cùng ký chủ của nấm; thay thế cây cũ triệt để; xử lý đất trước khi trồng mới, đất phải thoát nước tốt, cách mực nước ngầm hơn 1 m; luân canh đất trước đây đã trồng cây cùng ký chủ; thu gom và tiêu hủy các bộ phận của cây bệnh hoặc già yếu; bón phân hữu cơ và NPK cân đối.

Trị bệnh: cạo sạch bộ phận cây bị bệnh, sau đó bôi thuốc có hoạt chất như Fosetyl Aluminium, Metalaxyl 8% + Mancozeb 64%, Metalaxyl,...; bơm thuốc BVTV có hoạt chất Phosphorous acid với chế độ nước và dinh dưỡng đầy đủ.

2.2. Bệnh thán thư (do nấm *Colletotrichum zibethinum*): bệnh xuất hiện khá phổ biến trên các lá già ở những cây kém phát triển, nhất là sau khi thu hoạch hoặc vào mùa nắng. Vết bệnh thường bắt đầu từ mép lá hay chóp lá rồi lan dần vào phiến lá, tạo thành các đường viền hình tròn màu nâu đậm dọc 2 gân chính.

Phòng trị: cắt lá bệnh đem tiêu hủy; bón phân và tưới nước đầy đủ; sử dụng thuốc BVTV có hoạt chất như Metalaxyl 8% + Mancozeb 64%, Propineb, Carbendazim, Thiophanate - Methyl,...

2.3. Bệnh đốm rong (do nấm *Cephaleuros virescens*): xuất hiện phổ biến trên nhiều loại cây ăn quả, thường tấn công lá và cành cây ở các vườn sầu riêng chăm sóc kém. Vết bệnh thường xuất hiện ở mặt trên của lá, có hình tròn màu gạch, đường kính 0,2-1 cm, hơi nhô lên và có nhiều sợi tơ; rong hút chất dinh dưỡng làm lá kém phát triển, giảm khả năng quang hợp. Bệnh còn tấn công làm cành non bị nứt, tạo điều kiện lây nhiễm các loại nấm khác, đặc biệt là nấm *Phytophthora Palmivora* trong mùa mưa.

Phòng trị: tia vườn cây thông thoáng, phun các loại thuốc có chứa gốc đồng như Zineb 20% + Bordeaux 45% + Benomyl 10%, Copper Hydroxide, Copper Oxichloride,...

2.4. Bệnh cháy lá, chết ngọn (do nấm *Rhizoctonia* sp.): nấm gây bệnh ở giai đoạn vườn ươm và cây trưởng thành; xuất hiện và phát triển mạnh trong mùa mưa. Vết bệnh ban đầu là những đốm màu nâu sũng nước, sau đó lan rộng dọc 2 mép lá làm lá không phát triển, co lại, khô và rụng; cành non khô dần và cây con chết. Cây trưởng thành nhiễm bệnh làm lá non khô và rụng; chết ngọn, cành và nhánh nhỏ, ảnh hưởng đến năng suất.

Phòng trị: thoát nước tốt cho vườn ươm; không đặt cây con dưới tán cây lớn; tiêu hủy các bộ phận cây bệnh; tia cành, tạo tán thông thoáng; sử dụng thuốc BVTV có hoạt chất như Hexaconazole, Difenconazole 150 g/l + Propiconazole 150 g/l, Carbendazim,...

2.5. Bệnh nấm hồng (do nấm *Corticium salmonicolor*): nấm tấn công cành tạo thành 1 lớp tơ màu vàng trắng đục, sau chuyển sang hồng nhạt; phát triển và hút chất dinh dưỡng làm vỏ cành khô, gây rụng lá và làm cành chết khô.

Phòng trị: tia cành thông thoáng; cắt nhánh bị bệnh nặng; sử dụng thuốc BVTV như Copper Hydroxide (Champion 77WP), Validamycin A (Validamycin 3DD), Hexaconazole (Anvil 5SC),...

2.6. Bệnh thối hoa (do nấm *Fusarium* sp.): nấm tấn công 2 mảnh vỏ bao quanh hoa, sau đó lan dần vào cánh hoa, làm hoa thối và rụng.

Phòng trị: tia cành, tạo tán cho vườn thông thoáng; tia bớt để các hoa trên cành thưa và rời nhau; tiêu hủy hoa nhiễm bệnh rụng dưới tán cây. Khi hoa chuẩn bị nở, phun các loại thuốc như Zineb 20% + Bordeaux 45% + Benomyl 10%, Zineb 25% + Bordeaux 60%, Benlate, Iprodione (Rovral, Hạt vàng 50WP).

IV. Thu hoạch và bảo quản: thu hoạch từ trên cây, tránh để trái rụng xuống đất; tránh va chạm làm trầy xước; bảo quản nơi thoáng mát.

